

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Kristi Värk
Andmekaitseõiguse talituse juhataja

12.03.2025 nr 2.3-8/25/58-5

Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 TALLINN

E-post: info@justdigi.ee

Seisukoha küsimine seoses juurdepääsupiiranguga

Andmekaitse Inspeksioon on saanud Rahapesu Andmebüroolt (RAB) taotluse lisada juurdepääsupiirangute klassifikaatorisse dokumentidele juurdepääsupiirangu alusena RahaPTS § 60 lg 1. Eeltoodud sätte kohaselt on *juurdepääs Rahapesu Andmebüroo andmekogus sisalduvale teabele ja selle töötlemise õigus ainult Rahapesu Andmebüroo ametnikul ja töötajal. Käesoleva seaduse alusel võib Rahapesu Andmebüroo iuht kehtestada teabele juurdepääsu piirangu, tunnistades teabe asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Rahapesu Andmebüroo ametnikud, töötajad ja muud isikud, kellel on juurdepääs Rahapesu Andmebüroo andmekogus sisalduvale teabele, on kohustatud hoidma saladuses neile teadaolevat rahapesu või terrorismi rahastamisega seotud teavet tähtajatult.*

Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul ei ole eeltoodud sätte dokumentidele juurdepääsupiirangu kehtestamise aluseks, kuna sellest ei selgu, millisele teabele piirangu kehtestatakse. Sätte esimene lause sätestab, kellel on RAB-i andmekogus sisalduvate andmete/teabe töötlemise õigus ja andmetele juurdepääs. Teine lause annab asutuse juhile volituse vajadusel kehtestada teabele juurdepääsupiiranguid, kuid ei sätesta, millisele teabele juurdepääsu piiratakse ehk siin on inspeksiooni hinnangul tegemist pädevusnormiga (sarnane AvTS § 34 lg-ga 2). Viimane lause paneb ametnikele/töötajatele saladuse hoidmise kohustuse, kuid ei sätesta teabele dokumentidele piirangu kehtestamise tähtaega (vt ka kohtulahendit 3-20-332 p 10-13)). Ehk inspeksiooni hinnangul ei tohi segi ajada ametnike saladuse hoidmise kohustust ja teabele kehtestatud piirangu tähtaega.

Mõistame, et RAB-i andmekogus sisalduvad andmed, ei saa olla avalikud, kuid selleks, et neile piirangut kehtestada peab olema seadust tulenev selge alus. Kui eriseaduses selget sätet ei ole, siis on võimalik kasutada AvTS-s olevaid aluseid või lisada seadusesse selge sätte. Andmekaitse Inspeksiooni hinnangul peaks olema juurdepääsupiiranguga dokumendi saajal piirangu alusest üheselt arusaadav, millisele teabele ja kui kaua piirang kehtib. Eeltoodud sättest on väga raske kui mitte võimatu aru saada millisele teabele/andmetele ja kui kaua piirang kehtib. Kuna RAB soovib eeltoodud sätte lisamist juurdepääsupiirangute klassifikaatorisse piirangu tähtajaga „tähtajatu“, siis palume siin ministeeriumi seisukohta, kas eeltoodud RahaPTS § 60 lg-t 1 tuleks käsitleda juurdepääsupiirangu alusena ning kui pikaks ajaks see võimaldab dokumendile piirangu kehtestada.

Kui ministeerium leiab, et eeltoodud sätte puhul on tegemist iurdepääsupiirangu alusega, mis tuleb Andmekaitse Inspeksioonil lisada ka iurdepääsupiirangute klassifikaatorisse, siis palun ka selgitada, kuidas sellise piiranguga dokumendi saaja peaks aru saama, millisele osale dokumendist ja kui kaua piirang kehtib, sh kust tuleneb piirangu tähtaeg „tähtajatu“.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

jurist

peadirektori volitusel